

12. У Міністерстві внутрішніх справ України відбулася зустріч керівництва МВС та обласних державних адміністрацій // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/475369>

13. Bayley, David H.; Shearing, Clifford D. The future of policing // Law and society review. – 1996, pp. 585-606.

14. Fielding, Nigel G. Theorizing community policing // British Journal of Criminology. – 2002, pp.147-163.

15. Vitale A. The End of Policing (In Conversation) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://soundcloud.com/upstreampodcast/alex-vitale>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПРАВООХОРОННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

Мартиненко О.О.

*студентка 5-го курсу юридичного факультету
Херсонський державний університет*

Процес розбудови України як демократичної, правової держави вимагає структурних перетворень та нових підходів до роботи правоохоронних органів, зокрема, до здійснення громадського контролю за їх діяльністю та визначення у нормах національного законодавства чітких прав громадян у цій сфері. У сучасних умовах невід’ємною частиною національної безпеки України є інформаційна безпека, гарантом якої є зміст ч.1 ст. 17 Конституції України та прийнятих у її розвиток Стратегії національної безпеки України, інших нормативно-правових актів, які належать до основоположних функцій держави. Адміністративна реформа, що відбувається сьогодні в Україні потребує підвищення ролі громадськості в управлінні державними справами, що регулює інститут громадянського суспільства. Необхідність чіткого усвідомлення впливу адміністративного права на розвиток громадянського суспільства в Україні та його значення для здійснення контролю за правоохоронною системою держави вимагає ґрунтовного аналізу зазначеної проблематики.

Організація і функціонування громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів в Україні має свої вади, які зменшують її ефективність та не дозволяють у повній мірі реалізувати інтереси сторін адміністративних правовідносин.

Науковим та фаховим пошуком проблем організації та функціонування громадського контролю за правоохоронною діяльністю в Україні займалися такі дослідники як: О.Ф. Андрійко, Г.В. Атаманчук, С.С. Вітвіцький, А.М. Клочко, О.М. Музичук, А.О. Селіванова, С.Г. Стеценко, О. М. Хольченков.

Серед основних чинників впливу на формування негативної громадської думки про діяльність правоохоронних органів, що, в свою чергу зумовлює атмосферу недовіри до правоохоронної системи в Україні, слід виділити є [3]: високий рівень корумпованості органів внутрішніх справ, перевищення окремими співробітниками міліції своїх службових повноважень, тортури у міліції, співробітників поліції, і т.п., що формує негативні оціночні судження пересічних громадян; діяльність міліції орієнтована переважно на захист вищих прошарків суспільства та власних відомчих інтересів, що не відповідає суспільному запиту; низький рівень матеріально-технічного та фінансового забезпечення правоохоронних органів.

Основними проблемами у сфері організації і функціонування громадського контролю за правоохоронною діяльністю в Україні визначено наступні є [6]: проблеми організації прес-центрів правоохоронних органів; проблеми пов'язані з організацією роботи із зверненнями громадян; проблеми організації роботи зі ЗМІ, громадянами та інститутами громадянського суспільства.

Завданнями громадськості як суб'єкту громадського контролю за правоохоронною діяльністю є [8]: у встановленому законом порядку отримувати та запитувати інформацію, яка не містить державної таємниці, з питань правоохоронної діяльності, виконувати та проводити науково-теоретичні дослідження з питань забезпечення безпеки України, а також проводити публічне обговорення результатів та створювати громадські центри, фонди, колективи, здійснювати громадську експертизу проектів законів, програм, рішень, виступати із законодавчими ініціативами через суб'єктів права законодавчої ініціативи в сфері правоохоронної діяльності.

Основними принципами громадського контролю за правоохоронною діяльністю в Україні виступають наступні положення: 1) відкритості та прозорості;) пріоритетності прав людини та громадянина; 3) законності; 4) добровільності та безоплатної участі у здійсненні громадського контролю; 5) об'єктивності та достовірності; 6) незалежності суб'єктів громадського контролю; 7) недопущення перешкоджання здійснення громадського контролю; 8) професійності та компетентності суб'єктів громадського контролю; 9) взаємодії суб'єктів та об'єктів громадського контролю.

Функціональне призначення громадського моніторингу як функції суб'єктів громадського контролю за правоохоронною діяльністю полягає у дослідженні особливостей правоохоронних органів. Важливою складовою громадського моніторингу є функціонування територіальних організацій, що створюють мережу здійснення моніторингу по всій території країни на регіональному та місцевому рівнях. Таким чином, громадське спостереження у формі громадського моніторингу представляє собою тип активної діяльності громадян, спрямовану на незаангажовану оцінку процесу діяльності правоохоронних органів.

У сучасних умовах громадський контроль повинен стати запорукою ефективної взаємодії інститутів громадського суспільства та окремих громадян з органами державної влади. Така взаємодія є взаємовигідною, оскільки громадяни отримують належний захист, який реалізуватиме

правоохоронна система, а правоохоронні органи отримують інформацію щодо виявлених недоліків у своїй роботі.

Формування й забезпечення ефективного функціонування механізму громадського контролю є запорукою існування надійної системи гарантування та захисту прав громадян. Характерною рисою сучасного етапу функціонування громадського контролю є випереджувальний розвиток суспільних відносин, пов'язаних з його здійсненням, та певне відставання системи їх правового регулювання. Так, ще не здобула свого законодавчого закріплення діяльність громадських рад при органах місцевого самоврядування. Досі не прийнято закон України «Про громадський контроль», у якому було б визначено принципи, форми, напрями такого контролю, права та обов'язки його суб'єктів. Правові акти у цій сфері містять численні суперечності та прогалини, які знижують ефективність громадського контролю, сприяють виникненню конфліктів під час його здійснення, сприяють зростанню недовіри до органів місцевого самоврядування. Громадський контроль забезпечує підвищення ефективності діяльності як органів публічної влади, так і підприємств, установ й організацій, що надають соціальні послуги, а також підтримує владно-громадські відносини у стані стабільності й рівноваги.

Для побудови системи громадського контролю необхідно прийняти сучасну Концепцію реформування правоохоронної системи держави в цілому та на її основі розробити Закон України «Про правоохоронні органи та правоохоронну діяльність». У цих законодавчих актах визначити: вичерпний перелік структур, що підпадають під поняття «правоохоронні органи»; загальні вимоги до їх діяльності; спільні для них права та обов'язки; засади підзвітності та підконтрольності суспільству. Після чого на підставі названих вище законодавчих актів внести зміни до законів України, що регламентують правовий статус та компетенцію правоохоронних органів, та передбачити прозорість їх діяльності, підконтрольність і підзвітність громадськості (засобам масової інформації, політичним партіям, громадським організаціям, громадянам України), відповідальність за порушення цих норм. З метою врегулювання відносин у сфері громадського порядку та визначення компетенції органів виконавчої влади та правоохоронних органів щодо охорони громадського порядку доцільно прийняти Закон України «Про охорону громадського порядку».

Література:

1. Денисюк С.Ф. Громадський контроль як гарантія законності у адміністративній діяльності правоохоронних органів в Україні: монограф. / С.Ф. Денисюк. – Х.: ТД «Золота миля», 2009. – 378 с.
2. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина: підруч. / О.М. Бандурка, Г.О. Пономаренко, С. Ф. Денисюк та ін. / за заг. ред. Рябченко О.П. – Х.: Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2009. – 256 с.
3. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. / Кер. автор. кол. Г.О. Пономаренко та О.Ю. Синявська; автор. кол.: С.Ф. Денисюк, О.В. Марцеляк, О.О. Теличкін, В.В. Морозюк, О.В. Джафарова, В.Т. Комзюк,

М. П. Запорожець, І.Г. Запорожець, С.О. Шатрава – Х.: ФО-П Шейніна О.В., 2010. – 288 с.

4. Правове забезпечення господарської діяльності: навч. посіб. / В.Д. Понікаров, В.В. Сергієнко, С.Ф. Денисюк, О.В. Джафарова та ін; за ред. проф. В.Д. Понікарова. – Х.: ФО-П Шейніна О.В., 2009. – 343 с.

5. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / Рябченко О.П., Денисюк С.Ф., Проценко Т.О., Джафарова О.В., Новикова Л.В., Кагановська Т.Є.; за заг. ред. проф. О.П. Рябченко. – Х.: ФО-П Шейніна О.В., 2010. – 253 с.

6. Правове забезпечення, організація та захист господарської діяльності: конспект лекцій для студентів за напрямками підготовки «Економіка і підприємництво», «Менеджмент» усіх форм навчання / С.С. Сергієнко, В.Д. Понікаров, Ж.О. Андрейченко, С.Ф. Денисюк та ін. – Х.: ХНЕУ, 2008. – 237 с.

7. Процесуальне право: конспект лекцій / В.Д. Понікаров, С.Ф. Денисюк, Д.В. Назаренко. – Х.: ХНЕУ, 2009. – 120 с.

8. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ / [за заг. ред. І. П. Голосніченка, Я. Ю. Кондратьєва]. – К. : Українська академія внутрішніх справ, 1995. – 177 с.

9. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / О.Ф. Андрійко – К. : Національна академія наук України : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 1999. – 390 с.

10. Бандурка О. М. Основи управління в органах внутрішніх справ України : теорія, досвід, шляхи удосконалення / О. М. Бандурка. – Х. : Основа, 1996. – 398 с.